

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΣ!

«ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΗ ΧΡΥΣΗ ΤΥΧΗ»

ΤΟΥ ΟΝΤΕΤΣ

Ήμικρατικός Θίασος Κοτοπούλη.- Θέατρον «ΡΕΞ»
ΚΡΙΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ κ. ΠΟΛ. ΜΟΙΣΧΟΒΙΤΗ

Τὸ «Παῖδι μετὴ χρυσοῦ τύχη» εἶνε ὁ τίτλος τοῦ νέου ἔργου ποῦ ἀνέβασε τὴν Τετάρτην (σκηνικὰ τοῦ κ. Κίμωνος Λάσκαρη, σκηνοθεσία τοῦ κ. Κούν) ὁ «Ήμικρατικός θίασος τῆς κυρίας Μαρίκας Κοτοπούλη», (κυβερνητικός ἐπίτροπος κ. Κ. Μπαστιάς, διευθυντής κ. Γ. Χέλμης, γενικός γραμματεὺς κ. Μ. Σκουλούδης). Σὲ τρεῖς πράξεις καὶ 12 εἰκόνες (καὶ αἱ 12 σκηνογραφικῶς ἀνάγονται σὲ τέσσερες, τὸ γραφεῖο ἑνὸς μάνατζερ, τὸ σπίτι ἑνὸς νοικοκυράκου Ἰταλοῦ τὴν καταγωγὴν, ἕνα καμαρίνι κάποιας σάλλας μπόξ, ἕνα παγκάκι σ' ἕνα κῆπο δημοσίον) τὸ ἔργο αὐτὸ ὀφείλεται στὸν Ἄμερικανὸ ἄλλοτε ἠθοποιὸ —κατὰ τὸ πρόγραμμα—Κλίφορντ Ὀντές.

Ὁμολογῶ ὅτι δὲν μοῦ ἔτυχε νὰ ἔχω δὴ τίποτε ἄλλο. Φαίνεται ὅτι τὸ «Παῖδι μετὴ χρυσοῦ Τύχη» ἐθριάμβευσε στὴν Ἀμερικὴ καὶ ἐκράτησε τρεῖς μῆνες τὸ πρόγραμμα στὸ Λονδίνο σὲ κάποια τουρνέ τοῦ

ἀμερικανικοῦ θιάσου. Τὸ πρόγραμμα δὲν εἶνε ἐκπληκτικὸ γιατί τὸ ἔργο αὐτὸ εἶνε—μουτάτις μουτάντις—ἕνα εἶδος... «Ἐκτοῦ Πατώματος» ἀμερικάνικου. Ἐχει σκηνὲς μετὰ πολὺ ἀνθρωπινότητα, ἄλλες μετὰ μελό. Εἶνε γεμᾶτο ἐντυπωσιακὰς κοινοτυπίας, ἀλλὰ καὶ... κινηματογραφικώτερον ἀπὸ ἀπόψεως τεχνικῆς. Ἐπὶ πλέον εἶνε τοποθετημένον σὲ πλαίσιον πυγμαχικόν. Ζοῦμε ὁμῶς ὅλοι στὴν ἐποχὴ μας ὅπου εἶνε παγκοσμίως περιφημότερος ὁ Νοῦρμι διότι ἀπὸ ἀνθρώπος μετέβαλε τὸν ἑαυτό του εἰς... λαγὸν τρέχων ἀν δαιμονισμένος, παρά ἢ Μαντάμ Κιουρί ποῦ ἀνεκάλυψε τὸ ράδιον. Φυσικὸν εἶνε λοιπὸν νὰ ἀρέσῃ ὁ Τζὲρ Βοναπάρτης, ὁ καὶ ἦρας τῆς γροθιάς, ὅπως καὶ ὁ ἄλλος κόσμος τοῦ γενικοῦ πλαισίου τοῦ ἔργου. Μάνατζερ, Ρίγκ, Πρωταθλήματα. Χοντρές κουθέντες γιὰ «τὰ πυγμαχικὰ στέμματα» καὶ τὴ «δόξα»,

(Συνέχεια εἰς τὴν 2αν σελίδα).

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)
ποῦ στὸν καιρὸ μας κατακτᾶται μετὰ τὸ χυδαιότερον δυνατόν τρόπο, μετὰ εὐσυνείδητα γρονθοκοπήματα καταγερόμενα ἀπὸ δύο ὁποιοσδήποτε μαντραχαλλάδες ἐναντίον ἀλλήλων ἐπὶ χρήμασι πρὸς διασκέδασιν τοῦ ἱκανοῦ νὰ διασκεδάσῃ μετὰ τέτοιαις θηριωδίας κόσμου ποῦ εἶνε, φεῦ, ἀπειρος, ὅλα αὐτὰ πῶς δὲν θάρσααν σὴμερα, ἰδίως στὴν Ἀμερικὴ;

Τὸ πρόγραμμα θέλει τὸ ἔργον αὐτὸ περίπου... ἀριστούργημα. Τὸ βρίσκει ἔργο μετὰ ἀξιώσεις τέχνης, συναρπαστικὸν γιὰ κάθε εἶδους κοινόν, ἀρα ἔχον «τὰ στοιχεῖα τῆς πραγματικῆς ἐθνικῆς τέχνης». Τὸ βρίσκει ἔργον τὸ ὅποιον «ξεπεριᾶ τὰ ὄριά του τὰ τοπικὰ καὶ γίνεται κτῆμα τῆς ἀνθρωπότητος». Ὅσον ἀφορᾷ γιὰ «τὸ μοτίβο τῆς πυγμαχίας» καὶ τὰ λοιπὰ «ἔθιμα καὶ σύμβολα ποῦ μεταχειρίζεται ὁ συγγραφεὺς» αὐτὰ —κατὰ τὸ σημεῖωμα τοῦ προγράμματος— εἶνε «γνήσια στοιχεῖα τοῦ κλιματολογικοῦ περιβάλλοντος τοῦ ἔργου, δηλαδὴ ἀπαραίτητα γιὰ νὰ ἐκφραστῇ πρὸς πλεῖρα ἢ ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου ἀλήθεια ποῦ χαρακτηρίζει ὅλη τὴν ὑπόστασιν τοῦ ἔργου... Γιατί τὸ ἔργο δὲν εἶνε ἡ ἱστορία ἑνὸς πυγμαχοῦ, ἀλλὰ ἡ ἱστορία ἑνὸς μεγάλου ἀγῶνα, κοινοῦ γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους...».

Τὸ σημεῖωμα λέγει πολλὰ τέτοια μεγαλόπρεπα λόγια κάτω ἀπὸ τὰ ὅποια ἐν τούτοις ὑπάρχει—νομίζω—ὡς θαυότερη οὐσία μόνον τοῦτο : Ἐνα «ἐργάκι» καλὰ καμωμένον γιὰ νὰ ἀρέσῃ... στὸ ἀμερικάνικον κοινόν.

Μά τι είναι το «Γκόλντεν Μπού». Τα γούστα του κρίνου αυτού όμως σήμερα είναι γενικά. Συγχρονισμένα με το άθλιο, το άπάνθρωπο, το θάρβαρο από της πλευράς αυτής πνεύμα του αναποδογυρίσματος των αξιών σε μία κοινωνία φρενιτιώσα και νομίζουσα ότι είναι προοδευμένη, επειδή ξέρει να φτιάχνει ένα αυτοκίνητο σε πέντε λεπτά της ώρας, όπως είναι η σημερινή, τα γούστα του 'Αμερικανικού Κοινού, είναι αληθινά γούστα του κοινού του κόσμου. Το «Γκόλντεν Μπού» πώς μπορεί να μην άρέσει παντού;

Από το σημείο αυτό όμως έως το σημείο να χαρακτηρίζεται έργο μεγάλο, πανανθρώπινο και δεν ξέρω τί άλλο, είναι απόστασις. Δεν είναι ούτε μεγάλο, ούτε πανανθρώπινο ένα έργο τέχνης που καταφέρνει (καλά κατά το μάλλον ή ήττον καλά άλλως τε) να δίνει την εικόνα κάποιας ανθρώπινης καταστάσεως μιάς εποχής, αλλά μόνον το έργο που δίνει τον «'Ανθρωπο» όλων των εποχών. Το «Παιδί με τη χρυσή Τύχη» δεν μπορεί ούτε από μακριά να έχει τέτοιες αξιώσεις. Όσο για την «ποίηση» του είναι φτηνή. Αι «συγκρούσεις» του τόσο πολύ τραβηγμένες από τα μαλλιά που η εκζήτησις των επιτυγχάνει ενίοτε το αντίθετο αποτέλεσμα από εκείνο που επιδιώκει ο συγγραφέας για ένα θεατή, φυσικά, καλλιεργημένο. Και το χιούμορ του άλλως, όταν αποφασίζει να έχει τέτοιο, είναι κατώτερης ποιότητας. Δεν είναι θαρρώ πρώτης τάξεως πνεύμα ή εμφάνισις του έπεισοδιακού εκείνου κυρίου Κάπ έχοντος τον ρόλον να παρατάσσει φιλοσοφικά αποφθέγματα με

μοναδικόν σκοπόν, μέσα εις τον διάλογον, να εξακοντίζονται που και που μερικές επίσημες δσον και κοινοτάτες παραδοξολογίες ή ν' αποδοθη εις τον... Σοπενάουερ το «πολύ θόρυβος διά το τίποτε». του Σαίξπηρ, προφανώς για να προκαλή το γέλιο των άγγλοσαξώνων διά την σαλατοποίησιν αυτήν προοριζομένην φυσικά να γίνεται άμέσως, και ιδιαιτέρως εύθυμα, αντίληπτη στο άγγλοσαξωνικόν κοινόν.

Δεν θέλω να πω ότι το έργο δεν έχει προσόντα. Κάθε άλλο. Αντιδρώ μόνον έναντίον της τάσεως να μάς έμφανισθί ως «έργον μεγάλης τέχνης» επειδή είναι «δυναμικό», «άμερικάνικο», «έπηρεασμένο από την τεχνική του Χόλλυγουντ» και δεν ξέρω τί άλλο. Έχει χαρακτηρας ζωγραφισμένους μερικούς με δύναμη πολύ όπως έχει και άλλους έντελώς φτιαγμένους. Έχει σκηνές περίφημες και άλλες άνυπόφορες (ή σκηνή στο παγκάκι της δευτέρας πράξεως μεταξύ Τζό και Λόρνας είναι μία από τις τελευταίες) διά τη συμβατικότητα των προσώπων και την ιδέαν των. Έχει διάλογο γεμάτον κοινοτοπίες όπως έχει και, που και που, και ιδέες ειπωμένες μόν και αυτές, (πρωτότυπος είναι μόνον ο τρόπος της διατυπώσεως, γιατί ιδέα δεν υπάρχει που να μην έχει συζητηθί) αλλά λεγόμενες ώραία. Η παρατήρησις έξαφνα του προπονητού Τόκιο: «Είσαι γεμάτος από άγάπη Τζό... Φρόντισε να θρής κάτι ν' αγαπήσης. Ως τώρα πέτυχες στην πυγμαχία μόνο γιατί μισείς, αλλά ο άνθρωπος που μόνον μισεί είναι άνθρωπος μισός και ο μισός άνθρωπος δεν είναι άνθρωπος», είναι από αυτές.

Ο περιορισμός του διαθεσίμου

χώρου από τα «Παρασκήνια» υπόχρεα λόγω της καταστάσεως να εκδίδονται στις μισές από άλλοτε σελίδες, δεν μου επιτρέπει μακρότερη ανάλυσι και πολύ λιγώτερο παράθεσι της υποθέσεως του έργου. Για το ανέβασμα και τη σκηνογραφία του δεν έχω να πω τίποτε. Ίσως μόνον να υπάρχη κάποια παρεξήγησις στον τρόπο κατά τον οποίον ώδηγήθη να αποδώση το ρόλο της—γενικώς πολύ καλά—η κυρία Ρίτα Μυράτ, ή «άλητισσα». Η κοπέλλα αυτή δεν ξέρω αν δεν θά ήταν καλύτερα να έμφανισθί περισσότερο άτίθασο από τις δοκιμασίες πλάσμα με διαλεχτή στο βάθος ψυχή, παρά έκκολαπτομένη μέγαιρα, όπως ο σκηνοθέτης την ήθέλησε να έμφανίζεται μερικές στιγμές.

Η έρμηνεία γενικά πολύ καλή. Ο κ. Θεόδωρος Άρώνης ως «μάντζερ μπόξ» έκμεταλλευόμενος σαν ύλικό τον Τζό Μπωναπάρτη, τον νέο μποξέρ, το «Παιδί με τη χρυσή Τύχη» καλός, μολονότι στο τέλος, όταν μαθαίνει το σκοτωμό του πυγμάχου που ήταν το μεταλλείο του και της κοπέλλας που θά παντρευόταν το ίδιο απόγευμα, έχει ως προς τον τρόπον καθ' όν αποδίδει τον σπαραγμό του ένα τρομακτικό όρο συγκρίσεως, το παίξιμο του Γιαννίδη Του ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ ΜΑΣ Γιαννίδη, του πατέρα του Τζό μαθαίνοντας τη συντριβή του γιου του. Ο κ. Δημήτρης Μυράτ ως Τζό άριστος σε πολλά σημεία, έδειξε ότι εξελίσσεται σταθερά έτσι ώστε να του αξίζουν συγχαρητήρια ειλικρινή γι' αυτή του την πρόοδο, άσχετα με μερικές έπιφυλάξεις που μπορεί ναχη κανείς ως προς άλλα σημεία της ήθοποιίας του προχθές, σημεία μάλλον αδύνατα.

Ὁ κ. Παπᾶς, εἰς ἓνα ρόλον προπονητοῦ... γκαγκοτερίζοντας ἔχοντας ὁμῶς διὰ τὸν Τζό καὶ τρυφερότητα, ἔπαιξε ἀληθινὰ τόσο καλά ὅσο στοὺς καλλίτερους ρόλους του. Ὑπῆρξεν ἀψογος σὲ κάθε στιγμή, κίνησι, ἔκφρασι.

Οἱ κ.κ. Βλαχόπουλος, Μουσοῦρης, Καλλέργης, Φωτόπουλος, Βρεττάκος, Διανέλλος κ.λ.π. στοὺς ἐπεισοδιακοὺς τῶν ρόλους καλοί. Ἡ δις Λαλαούνη ὡς Ἄννα ἔπαιξε μὲ πολλή κατανόησι τὸ ρολάκι της. Πρέπει — καὶ τὸ κάνω μὲ χαρὰ — νὰ ξεχωρίσω τὸ παίξιμο τοῦ κ. Παντελῆ Ζερβοῦ (τοῦ νυκτοφύλακα τοῦ «Δὸν Ζουάν») σὲ τὸ ρόλο τοῦ προπονητοῦ Τόκιο. Ἦταν ἐξαιρετικὰ καλὸς ὁ νέος αὐτὸς καλλιτέχνης καὶ τὸ ὑπογραμμίζω μὲ εἰλικρινῆ χαρὰ. Νομίζω ὅτι ἡ κυρία Κοτοπούλη καὶ ὁ κ. Κούν μποροῦν νὰ φτιάσουν κάτι σημαντικὸ ἀπὸ τὸ νέο αὐτό...ἐάν φυσικὰ δὲν πάρουν καὶ τοῦ ἴδιου ἀέρα τὰ μυαλά ἀπὸ ὅ,τι τοῦ λέμε ἐδῶ καὶ — εἴμεθα βέβαιοι — ὅτι θὰ τοῦ ποῦν καὶ ἄλλοι.

Θριαμβευτῆς τῆς θραυῶς ὁμῶς ὑπῆρξεν ἀναντίρρητα ὁ Γιαννίδης. Ἐχω βαρεθῆ νὰ παρατηρῶ ὅτι ὁ καλλιτέχνης αὐτὸς τοποθετεῖται σὲ τὴν πρώτη γραμμὴ μεταξὺ τῶν μεγάλων θεωρουμένων καλλιτεχνῶν τῆς σκηνῆς μας σήμερον. Χθὲς τὸ ἔδειξε ἄλλη μιὰ φορὰ καὶ σὲ κείνους ποὺ δὲν ἔτυχε νὰ διῶδον αὐτὴν τὴν πραγματικότητα ἔτσι καθαρὰ ὅπως ὅ,τι κατὰ καιροὺς καὶ τελευταίως προχθὲς ἀκόμη ἔχω δι' αὐτὸν γράψει ἀποδεικνύουν ὅτι τὴν ἔχει διῶδει ὁ ὑπογράφων. Ὡς πατέρας τοῦ πυγμαίου χθὲς, πατέρας τρυφερός, αἰσθαντικός, γεμᾶτος διαίσθησι, τὴ διαίσθησι τῆς πραγματικῆς ἀγάπης γιὰ τὸ παιδί του, ὁ Γιαννίδης ἦταν ὑπέροχος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἕως τὸ τέλος καὶ σὲ ὅλες ἀνεξαιρέτως τὶς στιγμὰς τοῦ ρόλου του, γιὰ τὸν ὁποῖον ἄλλως τε τὸν βοηθοῦσαν περίφημα καὶ τὰ φυσικὰ του καλλιτεχνικὰ μέσα.

Γενικὴ ἐντύπωσις ἀπὸ τὸ ἔργον ἱκανοποιητικώτατη. Χειροκροτήματα ζωνρότατα καὶ δίκαια.

ΠΟΛ. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ